

Sygn. akt I PK 134/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko P. SA w W.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 listopada 2014 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 19 listopada 2013 r., sygn. akt IX Pa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. przyznaje radcy prawnej M. Ł. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w K.) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o podatek od towarów i usług, a w pozostałym zakresie wniosek oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację M. S. od wyroku z dnia 11 czerwca 2013 r. Sądu Rejonowego w C. z dnia 11 czerwca 2013 r., którym oddalił jej powództwo przeciwko P. S.A. w W. o odszkodowanie z tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu ponad kwotę 1.500 zł.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: I. naruszenie prawa procesowego, przez mającą istotny wpływ na wynik sprawy obrazę art. 227 i 233 § 1 k.p.c. wskutek błędu założeń i niedokonanie ustaleń niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy; II. naruszenie prawa materialnego wskutek błędnej wykładni przepisów o nierównym traktowaniu w zatrudnieniu, a mianowicie: 1) art. 18^{3a} § 1-4 k.p., przez przyjęcie, że dyskryminacją jest różnicowanie sytuacji wyłącznie pracowników, podczas gdy prawidłowa wykładnia powinna prowadzić do wniosku, iż przejawem dyskryminacji jest także nierówne traktowanie pracownika w stosunku do osób świadczących na rzecz pracodawcy usługi na innej podstawie prawnej; 2) art. 32 Konstytucji RP, przez jego niezastosowanie oraz niezastosowanie art. 8 ustawy z dnia 3 grudnia 2012 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, a w konsekwencji przyjęcie stanowiska, że w sprawie nie miała miejsce dyskryminacja w zatrudnieniu powódki, podczas gdy zastosowanie tych przepisów powinno prowadzić do wniosku, że przejawem dyskryminacji jest także nierówne traktowanie pracownika w stosunku do osób świadczących na rzecz pracodawcy usługi na innej podstawie prawnej; 3) art. 18^{3a} § 1, 2, 3 i 4 k.p., przez przyjęcie, że pozwany był uprawniony do gradacji dodatkowych przywilejów pracowniczych przy rozwiązywaniu stosunku pracy, konsekwencją której było przyjęcie stanowiska, iż w sprawie nie miała miejsca dyskryminacja powódki.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uznanie powództwa w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością oraz występowaniem istotnego zagadnienia prawnego polegającego na „ustaleniu, czy w świetle obowiązujących przepisów prawa: Konstytucji RP, kodeksu pracy i ustawy z dnia 3 grudnia 2012 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania jest dopuszczalne zróżnicowane (nierówne) traktowanie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę i osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżąca odwołuje się do przesłanek oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oraz występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, jednakże nie wykazuje istnienia żadnej z tych okoliczności.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest

wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruuujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż nie tylko nie przeprowadza jakiegokolwiek wyводу jurydycznego dla wykazania ich istnienia, ale nawet nie wskazuje ani przepisów, których naruszenie przez Sąd drugiej instancji miałoby stanowić wprost o wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, ani przepisów, na tle których

miałaby rodzić się formułowana przez nią wątpliwość, zaś samo odwołanie się w tym zakresie do podstaw kasacyjnych jest niewystarczające, o czym wyżej była mowa. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku uzasadniającego zaangażowanie Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając na uwadze, że sporządzone przez profesjonalnego pełnomocnika z urzędu uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest w istocie jego namiastką, Sąd Najwyższy oddalił wniosek o przyznanie wynagrodzenia w wysokości przewyższającej kwotę najniższej stawki przewidzianej w sprawach z zakresu prawa pracy w postępowaniu kasacyjnym (§ 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490). Zgodnie bowiem z § 2 ust. 1 i 2 zdanie pierwsze i ust. 3 w związku z § 15 - 17 tego rozporządzenia, sąd, zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD 2011 nr 3, poz. 72).